

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
75/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. május 6.

A főtanácsnok indítványa a C-791/19. sz. ügyben
Bizottság kontra Lengyelország (Bírakra vonatkozó fegyelmi felelősségi
rendszer)

Tanchev főtanácsnok szerint a Bíróságnak meg kell állapítania, hogy a bírakra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszerrel kapcsolatos lengyel szabályozás ellentétes az uniós joggal

2017-ben Lengyelország a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) és a rendes bíróságok bíraira vonatkozó új fegyelmi felelősségi rendszert hozott létre. E jogalkotási reform keretében többek között létrehoztak a Sąd Najwyższy-n belül egy új tanácsot, az Izba Dyscyplinarną (fegyelmi tanács). A fegyelmi tanács hatásköre így többek között a Sąd Najwyższy, valamint fellebbezés esetén a rendes bíróságok bíráit érintő fegyelmi ügyekre terjed ki.

A Bizottság, mivel álláspontja szerint a bírakra vonatkozó új fegyelmi felelősségi rendszer létrehozásával Lengyelország nem teljesítette az uniós jogból eredő kötelezettségeit ¹, 2019. október 25-én keresetet indított a Bíróság előtt. A Bizottság többek között azt állítja ², hogy az új felelősségi rendszer nem biztosítja a fegyelmi tanács függetlenségét és pártatlanságát, mivel e tanács kizárólag a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, a továbbiakban: KRS) által kiválasztott bírákból áll, a KRS tizenöt tagját pedig a Szejm (a lengyel parlament alsóháza) választja meg.

A Bíróság 2019. november 19-i ítéletével ³ a Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (legfelsőbb bíróság – munkaügyi és társadalombiztosítási tanács) által előterjesztett kérdés alapján többek között azt állapította meg, hogy ellentétes az uniós joggal, ha az uniós jog alkalmazására vonatkozó jogviták olyan fórum kizárólagos hatáskörébe tartoznak, amely nem minősül független és pártatlan bíróságnak. ⁴ Következésképpen a Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych az előzetes döntéshozatalra utalása tárgyát képező ügyek elbírálása során a 2019. december 5-i ítéletében és a 2020. január 15-i végzéseiben kifejezetten azt állapította meg, hogy a fegyelmi tanács a létrehozatalának körülményeire, hatáskörére, összetételére és a tagjainak kiválasztásában a KRS részvételére tekintettel nem minősül sem az

¹ Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése és az EUMSZ 267. cikk második és harmadik bekezdése.

² Ezenkívül a Bizottság szerint az új fegyelmi felelősségi rendszer: (1) lehetővé teszi, hogy a bírósági határozatok tartalmát fegyelmi vétségnek minősítsék a rendes bíróságok bírái esetében, (2) nem biztosítja, hogy a fegyelmi ügyeket „törvény által létrehozott” bíróság bírálja el, mivel diszkrecionális jogkört biztosít a fegyelmi tanács elnökének ahhoz, hogy kijelölje az első fokon hatáskörrel rendelkező fegyelmi bíróságot a rendes bíróságok bíráit érintő ügyek esetében, (3) nem biztosítja, hogy a rendes bíróságok bírái esetében a fegyelmi ügyeket észszerű időn belül vizsgálják meg, mivel feljogosítja az igazságügyi minisztert arra, hogy kinevezze az igazságügyi miniszter fegyelmi biztosát és nem biztosítja a rendes bíróságok fegyelmi eljárás alá vont bírái számára a védelemhez való jogot, mivel azt írja elő, hogy a képviselő kijelöléséhez és a képviselő általi védelem ellátásához kapcsolódó cselekmények nem függesztik fel a fegyelmi eljárást és hogy a fegyelmi bíróság az értesített, eljárás alá vont bíró vagy képviselője igazolt távolléte ellenére folytassa az eljárást, (4) fegyelmi eljárás kilátásba helyezésével korlátozza a nemzeti bíróságoknak a Bírósághoz történő előzetes döntéshozatalra utaláshoz való jogát.

³ [C-585/18](#), [C-624/18](#) és [C-625/18](#), A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítélet, a továbbiakban: A. K. és társai ítélet; lásd: [145/19](#). sz. sajtóközlemény.

⁴ A Bíróság szerint ennek az esete áll fenn, ha az érintett fórum létrehozását megalapozó objektív feltételek, e fórum jellemzői, valamint a tagjai kinevezésének módja jogos kétségeket ébreszthetnek a jogalanyokban ezen fórum külső tényezők, különösen a jogalkotó és végrehajtó hatalom közvetlen vagy közvetett hatásai általi befolyásolhatatlanságát, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességét illetően, következésképpen azok az említett fórum függetlensége vagy pártatlansága látszatának a hiányához vezethetnek, ami sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban kell keltenie.

uniós jog, sem a lengyel jog értelmében bíróságnak. Ezen ítéleteket követően a fegyelmi tanács folytatta igazságügyi feladatainak ellátását.

E körülmények között 2020. január 23-án a Bizottság⁵ ideiglenes eljárás keretében azt kérte a Bíróságtól, hogy az alábbi intézkedések meghozatalára kötelezze Lengyelországot: (1) a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset érdemében a Bíróság által hozott ítélet meghozataláig (jogerős ítélet) függessze fel azon rendelkezések alkalmazását, amelyek a fegyelmi tanács azon hatáskörének alapját képezik, hogy a bírákra vonatkozó fegyelmi ügyekben mind elsőfokú, mind fellebbviteli eljárásban határozatot hozzon; (2) tartózkodjon a fegyelmi tanács előtt folyamatban lévő ügyek olyan ítélkező testület elé utalásától, amely nem felel meg a többek között az A. K. és társai ítéletben meghatározott függetlenségi követelményeknek, és (3) a Bíróság által hozott, a kért ideiglenes intézkedéseket elrendelő végzés közlését követően legkésőbb egy hónappal tájékoztassa a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet annak érdekében tett, hogy teljes mértékben eleget tegyen e végzésnek.

A Bíróság 2020. április 8-i végzésével helyt adott e kérelmeknek a jogerős ítélet jelen ügyben történő meghozataláig⁶.

Evgeni Tanchev főtanácsnok a ma ismertetett indítványában először is elutasítja Lengyelország azon érvét, miszerint a törvény által létrehozott bírósághoz való jog, az ügy észszerű időn belül történő vizsgálatához való jog, valamint a védelemhez való jog nem az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből⁷ ered, és e jogok nem alkalmazandók a vitatott intézkedések alapján lefolytatott fegyelmi ügyekre, mivel ez utóbbiak belső jellegűek, és a fegyelmi bíróság az ilyen ügyekben nem uniós jogot alkalmaz. A főtanácsnok emlékeztet arra, hogy e rendelkezés alkalmazandó bármely olyan nemzeti bíróság tekintetében, amely határozhat az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó, és így az uniós jog által szabályozott területeket érintő kérdésekről. A jelen ügyben nem vitatott, hogy Lengyelországban a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) és a rendes bíróságok az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó, és az uniós jog által szabályozott területeket érintő kérdésekről határoznak. Az, hogy a vitatott intézkedések alapján folytatott fegyelmi eljárások nem járnak az uniós jog végrehajtásával, nem releváns, csakúgy, mint az sem, hogy az Unió nem rendelkezik általános hatáskörrel a bírák fegyelmi felelősségét illetően.

A főtanácsnok ezt követően a Bizottság azon állítását vizsgálja, miszerint a vitatott rendelkezések sértik a bírói függetlenség elvét, mivel lehetővé teszik, hogy a bírósági határozatok tartalmát fegyelmi vétségnek lehessen minősíteni. Megjegyzi, hogy a bírakkal szemben fegyelmi eljárást a szakmai kötelezettségszegés legsúlyosabb formái miatt kell indítani, nem pedig az – általában a tények és a bizonyítékok értékelését és a jog értelmezését magában foglaló – bírósági határozatok tartalma miatt. A főtanácsnok véleménye szerint a fegyelmi vétségeknek a jogszabályok nyilvánvaló és súlyos megsértésében és a hivatal méltóságának a megsértésében álló meghatározása valóban felhasználható úgy, hogy kiterjedjen a bírósági határozatok tartalmára, és nem tartalmaz elegendő biztosítékokat a bírák védelme érdekében. Ezenkívül annak pusztán lehetősége, hogy a bírakkal szemben bírósági határozataik tartalma miatt fegyelmi eljárás indulhat, illetve szankciók szabhatók ki, kétségtelenül visszatartó hatással jár nem csupán a bírákra nézve, hanem a jövőben más bírákra nézve is, ami összeegyeztethetetlen a bírói függetlenséggel.

Tanchev főtanácsnok úgy véli továbbá, hogy a Bizottság kellőképpen bizonyította, hogy a vitatott rendelkezések nem biztosítják a fegyelmi tanács függetlenségét és pártatlanságát, és ezért ellentétesek az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével. Felidézi azt is, hogy nem lehet megengedni a bíróság függetlensége vagy pártatlansága látszatának olyan hiányát, amely sértené azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban az igazságszolgáltatásnak a jogalanyokban keltenie kell.

---

⁵ Belgium, Dánia, Finnország, Hollandia és Svédország támogatásával.

⁶ Lásd: [47/20](#). sz. sajtóközlemény.

⁷ „A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek.”

A főtanácsnok megjegyzi, hogy a nemzeti rendelkezések, azzal, hogy diszkrecionális jogkör biztosítanak a fegyelmi tanács elnökének ahhoz, hogy kijelölje az első fokon hatáskörrel rendelkező fegyelmi bíróságot a rendes bíróságok bíráival kapcsolatos ügyekben, sértik azt a követelményt, amely szerint e bíróságnak törvény által létrehozott bíróságnak kell lennie, e jog betartása pedig elengedhetetlen az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti hatékony bírói jogvédelem követelményeinek teljesítéséhez. Ugyanis az, hogy a vitatott rendelkezések nem tartalmazzanak azon kritériumokra vonatkozó információkat, amelyek alapján a fegyelmi tanács elnöke a hatáskörrel rendelkező fegyelmi bíróságot kijelölheti, azon bíróság kivételével, amelyen az eljárás alá vont bíró a hivatalát betölti, azzal a kockázattal jár, hogy e mérlegelési jogkör gyakorolható oly módon, amely aláássa a fegyelmi bíróságok törvény által létrehozott bíróságkénti jogállását. Továbbá a fegyelmi tanács függetlenségének hiánya hozzájárul az e tanács elnökének függetlenségével kapcsolatos jogos kétségekhez.

Tanchev főtanácsnok ezt követően úgy ítéli meg, hogy a vitatott rendelkezések azzal, hogy lehetőséget adnak az igazságügyi miniszternek arra, hogy a rendes bíróságok bíráival szembeni vádakat folyamatosan fenntartsa azzal, hogy kijelöli az igazságügyi miniszter fegyelmi biztosát, sértik az ügy észszerű időn belül történő vizsgálatához való jogot. Ezenkívül a nemzeti rendelkezések mivel úgy rendelkeznek, hogy a képviselő hivatalból történő kirendeléséhez kapcsolódó cselekmények nem függesztik fel az eljárást, és hogy az eljárás a bíró vagy képviselője igazolt távollétében is folytatható, sértik a védelemhez való jogot. E jog az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti hatékony bírói jogvédelem követelményei közé tartozik.

A főtanácsnok végezetül arra az álláspontra helyezkedik, hogy a vitatott intézkedések annak lehetővé tételével, hogy fegyelmi eljárás kilátásba helyezésével korlátozzák a nemzeti bíróságok előzetes döntéshozatalra utaláshoz való jogát, sértik az EUMSZ 267. cikk második és harmadik bekezdését, amelyek a nemzeti bíróságok előzetes döntéshozatalra utaláshoz való jogát, illetve erre vonatkozó kötelezettségét szabályozzák. E tekintetben emlékeztet arra, hogy nem engedhetők meg azok a nemzeti intézkedések, amelyek alapján a nemzeti bírakkal szemben fegyelmi eljárás indítható előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése miatt. Az ilyen intézkedések ugyanis nem csupán aláássák az előzetes döntéshozatali eljárás működését, de a jövőben valószínűleg befolyásolják más nemzeti bírák azzal kapcsolatos döntését is, hogy előterjesztenek-e előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, vagyis visszatartó hatással bírnak. A főtanácsnok véleménye szerint önmagában az a lehetőség, hogy valamely nemzeti bíróval szemben fegyelmi eljárást lehet indítani vagy szankciót lehet kiszabni amiatt, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett elő, az EUMSZ 267. cikk által szabályozott eljárás lényegét, és ezzel magának az Uniónak az alapjait támadja.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)”

www.curia.europa.eu